

SÈRIE 1

Exercici 1

1. C
2. A
3. A
4. D
5. B
6. A
7. B
8. C
9. B
10. B

Exercici 2

A) Anàlisi formal i estructural

1. B
2. B
3. A
4. C
5. A

B) Anàlisi estilística i contextual

És necessari indicar que es tracta d'una obra per a orquestra simfònica, pertanyent al romanticisme, del darrer terç del segle XIX. Cal indicar clarament, a més, que es tracta d'una dansa (0,5 punts).

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

L'obra de l'audició és la "Polonesa" de l'acte III de l'òpera *Eugene Onegin* de Piotr Ilich Txaikovski (0,25 punts). Podria ser que es classifiqués com un fragment de l'òpera, consideració que seria també vàlida.

Aquesta obra es va estrenar el 1879 a Moscou. La "Polonesa" és un dels moments més cèlebres i populars de l'òpera, i una de les partitures més interpretades. Txaikovski havia estrenat el ballet *El llac dels cignes* el 1877 i *Eugene Onegin* conté diverses danses al seu interior.

La polonesa era un ball d'origen polonès que va passar de ser cantat a només instrumental. Diversos compositors, des del s. XVIII, n'havien escrit. Des de principis del s. XIX va agafar un caràcter noble i esplendorós, com a les "grans poloneses brillants", escrites per compositors com Carl M. von Weber, Frédéric Chopin o Karol Kurpinski, unes peces per a piano i de tipus virtuosístic. Si s'indiquen, a més a més, algunes d'aquestes qüestions es poden donar els altres 0,5 punts.

El ritme de la polonesa es basa en una figuració rítmica molt estable i marcada. També es poden obtenir els altres 0,5 punts si se cita la instrumentació brillant, de sonoritats riques, amb una escriptura exigent per a la secció de corda i amb intervencions puntuals de la secció de metall. També poden indicar que l'obra s'estrenà en un moment destacat pels nacionalismes musicals. Txaikovski, però, es va desmarcar en certa mesura del corrent nacionalista rus, escrivint música de caire més europeu, però tot emprant recursos folklòrics russos.

Exercici 3

1. Al futbol, com als concerts de música *pop*, es mou molt més públic. És precisament el desplaçament del públic allò que més emissions genera. En el cas de la música, tant per a la clàssica com en alguns exemples del *pop*, s'han començat a buscar estratègies per reduir la petjada de carboni. En cas del futbol, amb les dades que aporta el text, no sembla que s'hagi pres seriosament. Si l'estudiant contesta parcialment, la puntuació ha de ser de 0,5.
2. Els concerts dels grups de *pop* mobilitzen prop de cent vegades més públic. Les orquestres, en canvi, tenen més dies d'assajos durant els quals els treballadors s'han de desplaçar. Tot i així el resultat final en el cas de la clàssica és més baix. Aquesta part val 0,5 punts.

Després, en una segona secció, l'estudiant hauria de veure que cada orquestra emprèn iniciatives diferents. No totes organitzen importants festivals d'estiu, o les ciutats on actuen disposen de mitjans de transport diferents; en un cas, fins i tot hi ha una agència que vetlla pel medi ambient. La segona part val 0,5 punts.

SÈRIE 5

Exercici 1

[4 punts: 0,4 punts per cada qüestió. No hi haurà descomptes de penalització en cap cas.]

1. c
2. c
3. d
4. c
5. a
6. b
7. c
8. a
9. d
10. c

Exercici 2

[4 punts en total]

A) Anàlisi formal i estructural

1. b
2. b
3. c
4. c
5. b

B) Anàlisi estilística i contextual

Tot i que la resposta pot ser molt lliure, convindria donar 0'5 punts si identifiquen l'obra i l'autor: Concert per a piano i orquestra, Rhapsody in Blue. Autor: George Gershwin. Pot ser correcte que en lloc de concert per a piano i orquestra consti com a estil rapsòdic, i no segueix l'estructura clàssic.

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

L'altre 0'5 punts s'han d'aconseguir si esmenten alguna de les següents qüestions:

- Obra composta al s. XX. L'any 1924 es pot considerar un plus. Convindria penalitzar si se la qualifica com a "romàntica".
- La partitura vincula el jazz americà, sobre tot, amb tècniques de composició clàssica. El pes d'elements del jazz, amb cites de temes procedents de blues o de ragtime, els canvis de tempo, manipulacions rítmiques, i efectes sonors propis del jazz són destacables.
- En aquella època Paul Whiteman impulsava l'aparició d'un llenguatge essencialment americà, que va convertint-se en el que s'anomenarà el jazz simfònic. L'expressió no deixa de ser un contrasentit conceptual. Es podria fer veure també que es volia "dignificar" la música de jazz, assimilada amb els negres afroamericans, per a ser capitalitzada per les elits blanques.
- La instrumentació la va realitzar Ferde Grofé, quan la va compondre George Gershwin encara no tenia prou domini de la tècnica d'orquestració.
- Hi ha diferents versions de la instrumentació, i també de l'estructura general. Els primers enregistraments no cabien en un disc de 75 revolucions, i es solien tallar fragments.
- L'inici del clarinet va ser una invenció del clarinetista Ross Gorman, que ho va tocar com si fos una broma amb l'efecte "slide" molt propi del jazz. Gershwin li va agradar i ho va introduir en el primer enregistrament.
- L'estrena de l'obra va ser a la sala Aeolian, tot un risc i provocació. Va ser tot un èxit. Compositors com Stravinski, Milhaud, i Rachmaninoff la van considerar com una gran novetat i una de les millors obres del seu temps.
- Va obrir la porta a la influència del jazz sobre la música de creació d'autor.
- Malgrat que és estranya als principis del jazz autèntic, el seu èxit que propicià Whiteman la convertiren ràpidament en un referent, de la que sortiren versions cinematogràfiques. La casa Disney la va servir en un fragment dels seus films d'animació.

Exercici 3

[2 punts: 1 punt per cada qüestió]

1.

L'estudiant pot proposar l'explicació donada per Gould: li "resultava lamentable i depriment".

També podria argumentar que per a ell l'enregistrament era quelcom definitiu, perquè amb l'oïda no es pot enganyar al públic. En canvi, si es gesticula com sol passar a la sala de concerts, o es repeteix d'una manera anodina el mateix repertori, això significava traïr la veritat, o fer una música no propera.

Una altra resposta vàlida seria que considerava que les sales de concert estaven mortes, i que tenien un futur limitat.

No és el text, però també podria parlar del rebuig social que a partir dels anys seixantes i sobre tot entre el joves es va començar a obrir contra la música clàssica i els convencionalismes. Gould reaccionà a aquell fet social refugiant-se a l'enregistrament per diverses causes.

Si l'estudiant només recull la primera frase extreta de Gould sense més explicacions: 0,5 punts.

2.

La resposta pot ser força oberta, tant en un sentit com en un altre. Es cercarà la coherència i que empri l'argumentació del text.

Hauria de ser evident que Gould no va encertar el pronòstic. Tot i que ell feia servir mitjans de comunicació de *Mass media*, la crisi de la indústria fonogràfica té unes dimensions que ell no podia, o no va voler, preveure. L'alumne també podria parlar sobre el canvi de paradigma en el consum musical, fent esment dels serveis de "streaming" d'avui en dia. En canvi el concert en directe està més viu que mai.

És possible que l'estudiant pugui fer alguna consideració sobre la frontera que en aquells moments s'establia entre "música culta" i les manifestacions populars. Avui en dia mantenir aquests límits és anacrònic, o hauria de ser-ho.

El temps de pandèmia ha demostrat l'efecte contrari: les ganes a tot el món de retrobar-se en concerts en directe, en qualsevol tipus de gènere i manifestació musical.